

Toiminnan ja talouden toteutuminen 2022

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 8.3.2023

Liikunta- ja kulttuurilautakunta
Toimialan nimi Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymä toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Liikunta ja kulttuuri -palvelussa tuotetaan kuntalaisten hyvinvointia ja kehittymistä edistäviä palveluja. Liikunnan ja kulttuurin palvelut tuottavat laadukkaan arjen ja vapaa-ajan Kouvolassa. Tavoitteena on parantaa kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja vireyttä sekä edistää ihmisten itse kokemaa terveyttä. Palveluiden onnistuneella asiakaslähtöisellä toteutuksella on merkitystä koko kaupungin elinvoiman sekä vetovoimaisuuden kannalta.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunta on kunnan peruspalvelu ja tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Kaupungin tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Kaupunki tukee kaupunkilaisten liikkumista kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja.

Kulttuuripalveluiden perustehtävä on tukea asiakkaiden omaehtoisen itsensä kehittämisen, virkistäytymisen ja yhteisöllisyyden tarpeita sekä vahvistaa kaupunkilaisten ja Kouvolan identiteettiä. Tehtäviin kuuluvat myös kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja elinvoiman edistäminen kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripalveluissa tarjotaan myös tiloja eri asiakasryhmille kirjastoissa ja kulttuuritaloissa sekä Porukatalolla. Palveluita ovat kirjasto, kulttuuritalot, museo, yhteisötyö ja yleinen kulttuuritoimi (kulttuurikasvatus ja -tapahtumat, taidelaitos - ja muu kulttuuriyhteistyö). Asiakkaina ovat kaikenikäiset kouvolaalaiset, tapahtumien järjestäjät, yritykset ja matkailijat.

Kouvolan kansalaisopistossa järjestetään vapaan sivistystyön koulutusta, joka on omaehtoista itsensä kehittämistä. Vapaan sivistystyön koulutuksella edistetään yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta. Tavoitteena on edistää myös ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia. Opiston asiakkaina ovat eri ikäiset kaupunkilaiset, jotka opiskelevat ja harrastavat kursseilla eri puolilla Kouvolaa lukuisissa toimipisteissä. Kansalaisopisto tarjoaa taiteen perusopetusta kuudessa taiteenlajissa. TPO on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää taideopetusta, joka perustuu lakiin ja asetukseen. Opinnot perustuvat Opetushallituksen antamiin taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin ja ne tarjoavat mahdollisuuden tavoitteelliseen, harrastuspohjaiseen opiskeluun ja oman taiteen tekemisen ja ilmaisun kehittämiseen taiteen eri osa-alueilla.

Toimintaympäristön muutokset

Palveluissa on ollut alkuvuodesta vielä rajoituksia ja sulkuja koronapandemian vuoksi. Rajoitusten päättymisen jälkeenkin kävijät lähtivät liikkeelle varovaisesti. Syyspuolella osallistuminen kulttuuritapahtumiin ja liikuntapalveluihin oli jo aktiivisempaa. Loppuvuodesta energiansäästötoimenpiteenä suljettiin uimahalleja, tämä vaikutti myös kävijämääriin ja tuloihin marras-joulukuussa. Koko vuoden kävijämäärät jäivät edelleen merkittävästi koronaa edeltävää aikaa pienemmiksi.

Liikuntaohjelman ja kulttuuriohjelman laatimiset aloitettiin alkusyksystä 2022. Ohjelmat valmistuvat vuonna 2023. Liikuntaohjelman tavoitteena on tuottaa tulevaisuusorientoituneet, innostavat, realistiset sekä eri toimijatahoja sitouttavat strategiset suuntaviivat Kouvolan kaupungin liikunnan edistämistyölle ja liikuntapalveluiden tuottamiselle lähivuosille. Kulttuuriohjelman työstäminen alkoi asiakaskyselyllä keväällä ja syksyllä käynnistyi varsinainen ohjelmatyö lautakunnan nimeämän ohjausryhmän kanssa. Kulttuuriohjelma tukee uuden kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamista, ohjaa kulttuurin toiminnallisten tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamista sekä investointien priorisointia tulevissa talousarvioissa. Kulttuuriohjelman tavoitteena on hahmottaa Kouvolan kaupungin kulttuurin tulevaisuuskuva ja löytää yhteinen suunta sille, miten ja millainen kulttuurikaupunki Kouvola on.

Urheilupuiston uimahallin peruskorjauksesta ja laajennuksesta tehtiin päätös. Uuden uimahallin hankesuunnittelu aloitettiin kesällä 2022. Kulttuurin tilojen kehittämiseen on panostettu, isoimpana työnä kulttuurikorttelin suunnitelman edistäminen. Asiaa työstettiin aktiivisesti. Valtuuston päätöksen mukaisesti kulttuuri-investointeja aletaan viemään eteenpäin teatterin uudisrakennus ja vanhan teatterin peruskorjaus edellä. Monitoimitalo-investoinneissa liikunta, kulttuuri ja vapaa sivistystyö on omalta osaltaan ollut mukana. Liikuntatilojen lisäksi myös kirjaston ja kansalaisopiston toimintoja tullaan sijoittamaan uusiin monitoimitaloihin.

Museolla pelitaide on ollut vahvasti esillä vuoden 2022 aikana. Kirjastoilla on panostettu vahvasti lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon edistämiseen. Kansalaisopistolla taiteen perusopetusta vietiin varhaiskasvatukseen. Visuaalisten taideaineiden lisäksi päiväkodeissa opetettiin musiikkia ja sanataidetta eri puolilla Kouvola yhteensä 94 lapsiryhmässä. Kymsoten ja kaupungin yhteisen hyvinvointipisteen Virtaamon lopetettua toimintansa liikuntavälinelainaamo siirrettiin pääkirjastoon. Työikäisten liikuntaneuvonnan palvelupiste aloitti toimintansa myös Pääkirjaston tiloissa ja kohtaamispaikka Pointin liikuntatilaan siirrettiin ikääntyneiden liikuntaneuvonnan vastaanottopiste.

Harrastamisen Kouvolan malli on laajentunut kaikkiin kouluihin pilottivaiheen jälkeen. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa ainakin yksi harrastus jokaiselle lapselle ja nuorelle. Liikunnan ja kulttuurin yksiköt ovat mukana harrastusmallin toteuttamisessa kasvatuksen ja opetuksen palveluyksiköiden ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyönä.

Riskianalyysi

Maailmantilanteen aiheuttama epävarmuus on iso riski mm. taloudelle ja hyvinvoinnille. Tiukentuneessa taloustilanteessa moni säästää esimerkiksi maksullisista tapahtumista ja harrastuksista. Liikuntapalveluiden riskinä on, että kuntalaisten liikkumattomuus kasvaa ja ennaltaehkäisevään toimintaan sekä palveluihin ei ole riittävä resurssia. Korona-aika vähensi osallistujien määrää ja riskinä nähdään, että kaikki eivät ei palaa harrastuksiensa pariin. Niukkaa taloustilannetta ja henkilöstöresurssia pidetään myös riskinä. Poissaolojen paikkaus ja lisääntynyt viestinnän tarve vähäisillä resursseilla voi heikentää palvelutasoa ja palveluiden näkyvyyttä asiakkaille.

Lautakunnan talous

Lautakunnan talous toteutui toimintakatteen osalta muutetun talousarvion mukaisesti. Tilikauden aikana hyväksyttiin yksi talousarviomuutos, jossa toimintatuottoja vähennettiin 0,7 milj. euroa ja toimintamenoja lisättiin 0,6 milj. euroa. Toimintatuotot toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, mm. loppuvuodesta energiansäästötoimenpiteenä suljettujen uimahallien vähentäessä myyntituottoja. Avustuksia saatiin talousarviossa arvioitua enemmän eri projekteihin ja tapahtumiin mm. kaupungin perintö-, testamentti ja lahjoitusrahastosta. Toimintamenot toteutuivat 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Henkilöstömenoissa toteuma oli talousarviota pienempi kulttuurin eri yksiköissä sekä kansalaisopistolla.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	5 971	-650	5 321	4 972	-350	93,4
Myyntitulot	3 318	-400	2 918	2 586	-332	88,6
Maksutulot	455	0	455	379	-76	83,3
Tuet ja avustukset	88	0	88	235	147	266,6
Muut toimintatulot	2 110	-250	1 860	1 772	-88	95,3
Toimintamenot	-30 932	-634	-31 566	-31 211	355	98,9
Henkilöstömenot	-9 219	-64	-9 283	-8 978	305	96,7
Palkat ja palkkiot	-7 278	0	-7 278	-7 048	230	96,8
Henkilösivumenot	-1 941	-64	-2 005	-1 931	75	96,3
Eläkemenot	-1 666	-64	-1 730	-1 666	64	96,3
Muut henkilösivumenot	-276	0	-276	-265	11	96,2
Palveluiden ostot	-3 030	0	-3 030	-2 930	100	96,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 460	0	-1 460	-1 393	67	95,4
Avustukset	-3 307	0	-3 307	-3 248	59	98,2
Muut toimintamenot	-13 916	-570	-14 486	-14 663	-177	101,2
Toimintakate	-24 961	-1 284	-26 245	-26 240	5	100,0
Laskennalliset kustannukset	-210	0	-210	-769		
Poistot ja arvonalentumiset	-210	0	-210	-221	-11	105,2
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-548		
Kokonaiskustannukset	-25 171	-1 284	-26 455	-27 009		

Tavoitteiden toteutuminen

Strategiaohjelma: Statuksen kasvu

Strategiatavoite: Asukkaat voimavarana

<p>Talousarviotavoite: Palveluverkkojen kehittäminen (laadullinen näkökulma)</p>	<p>Tilannekuvaus ja riskiarvio: Liikuntapaikkojen vakiovuorohaku tapahtui ensimmäistä kertaa sähköisenä hakuna Timmi-varausjärjestelmän kautta. Lisäksi etäjumprat ovat vakiintunut osa ohjatun liikunnan palveluita</p> <p>Kulttuurikortteli-idea ei toteudu alkuperäisessä muodossaan, mutta kulttuuri-investointeja edistetään teatterista aloittaen. Kulttuuritalojen myynnin ja markkinoinnin siirto konsernipalveluihin on toteutettu ja uuden asiakashallinnan ja myynnin järjestelmän kilpailutus aloitettu.</p>		
Mittarit			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2022 6.00	Tavoitearvo 12/2022 6.00

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu**Strategiatavoite: Ennaltaehkäisevät palvelut**

Talousarviotavoite: Matalan kynnyksen palveluiden edistäminen/kehittäminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Lähiliikuntapaikkoja on kehitetty vuoden 2022 pieninvestointihankkeiden muodossa. Mediamajan tilan uudistaminen toi paremmat puitteet matalan kynnyksen digineuvonnalle. Liikuntaneuvonta ja liikuntavälineiden lainaus aloittivat toiminnan pääkirjaston tiloissa. Avoin kohtaamispaikka Pointti Hansa-keskuksessa ja Kamari Myllykoskella toimivat ensimmäistä vuottaan. Kuntalaiset ja yhdistykset löysivät paikat hyvin. Opiston kurssitarjontaa kehitettiin käyttämällä hyödyksi monipuolisesti tietoa kuntalaisten kurssitoiveista.		
Mittarit			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2022 8.00	Tavoitearvo 12/2022 4.00
Talousarviotavoite: Uusia yhteistyömuotoja tai –hankkeita lisäämään lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Taiteen perusopetuksen vieminen varhaiskasvatuksen eri yksiköihin laajeni visuaalisten taideaineiden lisäksi myös musiikkiin ja sanataiteeseen. Museolla järjestettiin lapsille ja nuorille suunnattuja pelitaiteen tapahtumia ja työpajoja. Kirjastolla lukemaan edistämisen uudet toimintamallit: Pedagogiset pakopelit yläkouluikäisille, lukuliekki-sovellus, tilassa tapahtuva digiavusteinen kirjastoseikkailu Seppo-pelin avulla, Kokemusten talo yhteistyö XAMKin kanssa. Tavoitetta edistettiin myös yleisessä kulttuuritoiminnassa monissa eri tapahtumissa pitkin vuotta.		
Mittarit			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2022 11.00	Tavoitearvo 12/2022 8.00

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu**Strategiatavoite: Paras lähikulttuuri**

Talousarviotavoite: Uusien asiakasryhmien mukaan saaminen opiston kursseille.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Opintosetelillä rahoitettavia koulutuksia suunniteltiin Korttelikotien kanssa. Vuoden 2022 yhteistyö kuitenkin peruuntui, Haanojan haalin tilan sulkemiseen ja Etapin vesivahingon vuoksi.		
Mittarit			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2020 0.00	Toteuma-arvo 12/2022 1.00	Tavoitearvo 12/2022 10.00

Henkilöresurssit

Henkilömäärä henkilötyövuosina (htv)	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	194,1	216	206,7

Toiminnan volyymi

Liikunta	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Uimahallien kävijämäärä	165 310	280 000	190 527
Kuntosalien kävijämäärä	10 844	30 000	16 864
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	1 158 145	2 000 000	1 240 217
Liikunnanohjauksen kävijämäärä	10 627	11 000	10 823
Liikuntapalvelujen tapahtumien määrä	14	20	16
Kulttuuri	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kirjastokäynnit	443 972	600 000	516 825
Museoiden kävijämäärä	8 205	18 000	12 672
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	6 933	20 000	15 914
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	15 500	15 000	27 184
Kirjaston tapahtumien määrä	260	450	512
Museoiden tapahtumien määrä	127	200	176
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	408	600	253
Kulttuuritapahtumien määrä	16	30	16
Kulttuuritalojen kävijämäärä	39 621	115 000	79 578

* Kulttuurikasvatuksessa ja kulttuuritapahtumissa verkkotapahtumia 20 kpl, joissa katsojia yht. 55 100

Vapaa sivistystyö	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	4 798	5 500	6 005
Kansalaisopiston kurssien määrä	754	600	1 076
Kansalaisopiston tapahtumat	56	40	26

Liikunta- ja kulttuurilautakunta (palveluyksikkö)

Toiminnan kuvaus

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan käyttösuunnitelma sisältää lautakunnan menot ja palvelujen johdon menot. Lautakunta toteuttaa valtuuston strategisia linjauksia sekä valvoo oman toimialansa velvoittavan lainsäädännön ja talousarvion toteutumista. Lautakunta seuraa toimialalla tapahtuvaa kehitystä ja tutustuu muualla tehtyihin ratkaisuihin.

Riskianalyysi

Edellytykset hyvään johtamiseen ovat edelleen haasteena jatkuvan kiireen ja niukan henkilöstöressurssin vuoksi. Erityisesti palveluista tiedottaminen, markkinointi ja viestintä tarvitsevat lisäresurssia, samoin jatkuvasti lisääntyvä hanke- ja investointiavustusten hakeminen ja raportointi.

Koronatilanteen jatkuminen lähes koko vuoden on hidastanut toiminnan palautumista normaaliksi asiakasmäärien osalta. Lautakunta pääsi työskentelemään fyysisesti samassa tilassa toukokuusta alkaen. Ukrainan sodasta aiheutunut hintojen nousuun, erityisesti energian hinnoissa, on jouduttu reagoimaan sulkemalla uima- ja jäähalleja määrääjäksi sekä ottamaan käyttöön laajasti pehmeitä energiansäästökeinoja.

Palveluyksikön talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta palveluyksikön toimintakate toteutui 99,4 %. Henkilöstömenot toteutuivat hieman talousarviota pienempinä, muut toimintamenot ja palvelujen ostot ylitti talousarvion.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu ta	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	0	0	0	4	4	
Tuet ja avustukset	0	0	0	4	4	
Toimintamenot	-390	-10	-400	-402	-2	100,5
Henkilöstömenot	-321	-10	-331	-321	9	97,2
Palkat ja palkkiot	-230	0	-230	-219	11	95,0
Henkilösivumenot	-91	-10	-101	-103	-2	102,1
Eläkemenot	-83	-10	-93	-95	-2	102,2
Muut henkilösivumenot	-7	0	-7	-7	0	100,8
Palveluiden ostot	-56	0	-56	-63	-8	113,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	0	-2	-2	0	108,4
Muut toimintamenot	-12	0	-12	-15	-3	129,8
Toimintakate	-390	-10	-400	-398	2	99,4
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	398		
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	398		
Kokonaiskustannukset	-390	-10	-400	0		

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunta on kunnan peruspalvelu ja tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Kaupungin tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Kaupunki tukee kaupunkilaisten liikkumista kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja.

Toimintaympäristön muutokset

Liikuntapaikkaverkkoselvityksen päätöksiä on toteutettu myös vuoden 2022 aikana. Keskeiset liikuntapalvelut ovat olleet keskeytettyinä tai suljettuina vuoden alussa 2022 ja loppuvuodesta koronan sekä energiasäästöjen vuoksi (pois lukien ulkoilu- ja luontoliikuntapaikat). Myös liikkumaan aktivoinnin ohjatut liikuntatoiminnat keskeytettiin ja siirrettiin verkkoon. Korona ja energiasäästöt vaikuttivat liikuntaryhmien ja liikuntapaikkojen kävijämääriin sekä tuloihin. Sulkuaikana liikuntapaikoilla tehtiin huolto- ja kunnossapitotehtäviä. Sulkuaikoina osa liikuntapalvelujen henkilöstöstä oli sijoitettuna korvaaviin tehtäviin. Haanojan haali jouduttiin sulkemaan marraskuussa turvallisuussyiden takia.

Urheilupuiston uimahallin peruskorjauksesta ja laajennuksesta tehtiin päätös. Uuden uimahallin hankesuunnittelu aloitettiin kesällä 2022. Liikuntapaikkojen pieninvestoinnit tehtiin vuoden 2022 aikana.

Liikuntaohjelman laatiminen aloitettiin loppuvuodesta 2022. Ohjelman laadintatyön tavoitteena on tuottaa tulevaisuusorientoituneet, innostavat, realistiset sekä eri toimijatahoja sitouttavat strategiset

suuntaviivat Kouvolan kaupungin liikunnan edistämistyölle ja liikuntapalveluiden tuottamiselle lähivuosille. Keskeisenä lähtökohtana ohjelman laadinnalle on ymmärrys kunnallisten liikuntapalveluiden vahvasta poikkihallinnollisesta luonteesta – liikunnan edistäminen on koko kaupunkiorganisaation yhteinen tehtävä.

Syksyllä -22 toteutettiin laaja liikuntaselvitys alle kouluikäisten lasten liikunnasta. Avoimeen kyselyyn vastasi 233 alle kouluikäisen lapsen huoltajaa. Kyselystä saatiin tietoa lasten ja perheiden liikuntatottumuksista, liikkumista rajoittavista ja edistävästä tekijöistä, liikuntapaikkojen käytöstä ja tyytyväisyydestä liikuntapalveluihin. Tieto auttaa kaupunkia kehittämään liikunnan palveluita asiakaslähtöisesti.

Kymsoten ja kaupungin yhteisen hyvinvointipiste Virtaamon lopetettua toimintansa liikuntavälinelainaamo siirrettiin pääkirjastoon. Työkäisten liikuntaneuvonnan palvelupiste aloitti toimintansa myös pääkirjaston tiloissa ja kohtauspaikka Pointin liikuntatilaan siirrettiin ikääntyneiden liikuntaneuvonnan vastaanottopiste.

Hyvinvointialueen toiminnan aloittamisen valmisteluun liikkumaan aktivoinnin palveluissa on osallistuttu aktiivisesti mm. liikunnan liittämällä mukaan asiakkaiden palvelupolkuihin. Kymsoten ja Kymenlaakson kuntien yhteistyönä valmistunut sähköinen elintapaneuvonnan palvelutarjotin Elma saatiin käyttöön vuoden 2022 aikana. Kymenlaaksossa on kehitetty myös yhteistä kirjaamisalustaa kuntien liikuntaneuvonnan palvelulle. Samalla valmistuu uudenlainen lähetejärjestelmä hyvinvointialueen palveluista liikuntaneuvontaan.

Riskianalyysi

Muuttuva toimintaympäristö ja tehtävät edellyttävät liikuntapalveluilta valmiutta ennakoida ja suunnitelmallisesti reagoida muutoksiin, niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikavälillä. Suurimpina riskeinä voidaan tällä hetkellä pitää koronarajoitusten, energiasäästöjen ja sähkökatkokkien aiheuttamia vaikutuksia ja muutoksia liikuntapalveluiden toiminnallisiin palveluihin ja niistä johtuvia tulonmenetyksiä.

Kaupungin taloudellinen tilanne tuo riskiä liikuntapalveluiden henkilöstön riittävyteen sekä liikuntapaikkojen investointi- ja peruskorjaustarpeeseen. Liikuntapaikkojen suuri korjausvelka ja vanhentunut kiinteistökanava tuovat haasteita tilojen kunnossapitoon ja palveluihin. Vähenevän henkilöstöresurssien sovittaminen liikuntalain asettamiin vaatimuksiin on lisääntyvä haaste työyhteisöissä työhyvinvoinnin näkökulmasta sekä kuntalaisten liikuntapalveluiden tarjonnassa.

Liikuntapalveluiden riskinä on, että kuntalaisten liikkumattomuus kasvaa ja ennaltaehkäisevään toimintaan sekä palveluihin ei ole riittävää resurssia. Henkilöresurssin ja uusien menetelmien sekä välineistön palvelujen tuottamisen riittävyys on turvattava, että liikuntapalveluilla on kulloisessakin tilanteessa niin määrällisesti kuin laadullisesti oikein mitoitettu henkilöstö ja välineistö. Se vaatii edellä mainittujen resursointia, jotta palvelut saadaan tuotettua asian mukaisesti ja säädösten esittämällä tavalla.

Hyvinvointialueen panostaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin vaikuttaa myös kunnan tuottamiin liikunnan palveluihin. Esimerkiksi liikuntaneuvontaan ja toimintakyvyltään heikentyneiden liikuntaryhmiin asiakkaat ohjautuvat pääsääntöisesti terveyspalveluista. Tämän vuoksi sujuva yhteistyö on monien toimivien palveluiden edellytys.

Palveluyksikön talous

Liikunnan palveluyksikön toimintakatteen toteutuma on 103,2 % muutetusta talousarviosta. Liikunnan tuloja heikensivät alkuvuoden vähäiset kävijämäärät ja energiasäästösyistä tehdyt liikuntapaikkojen sulut loppuvuodesta. Tulot toteutuivat 0,3 milj. euroa pienempinä kuin muutettu talousarvio. Menot toteutuivat hieman suurempina kuin muutettuun talousarvioon oli arvioitu, suurin ylitys on palvelujen ostoissa.

Liikunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu ta	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	4 761	-650	4 111	3 814	-297	92,8
Myyntitulot	3 046	-400	2 646	2 409	-237	91,1
Tuet ja avustukset	13	0	13	31	18	242,1
Muut toimintatulot	1 702	-250	1 452	1 373	-79	94,6
Toimintamenot	-15 207	-44	-15 251	-15 307	-56	100,4
Henkilöstömenot	-3 453	-28	-3 481	-3 470	11	99,7
Palkat ja palkkiot	-2 714	0	-2 714	-2 711	3	99,9
Henkilösivumenot	-740	-28	-767	-759	8	99,0
Eläkemenot	-636	-28	-664	-655	9	98,7
Muut henkilösivumenot	-103	0	-103	-104	-1	100,7
Palveluiden ostot	-1 211	0	-1 211	-1 335	-124	110,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-554	0	-554	-466	88	84,2
Avustukset	-264	0	-264	-232	32	87,8
Muut toimintamenot	-9 725	-17	-9 742	-9 804	-63	100,6
Toimintakate	-10 446	-694	-11 140	-11 493	-353	103,2
Laskennalliset kustannukset	-185	0	-185	-593		
Poistot ja arvonalentumiset	-185	0	-185	-196	-11	105,9
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-397		
Kokonaiskustannukset	-10 631	-694	-11 325	-12 087		

Toimenpiteiden toteutuminen

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu

Strategiatavoite: Ennaltaehkäisevät palvelut

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Matalan kynnyksen palveluiden edistäminen/kehittäminen			
<p>Käyttösuunnitelman toimenpide: Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen ja laadun parantaminen liikuntapaikkaverkkoselvityksen mukaan. Laaja-alaisten aktiivipuisto -mallien kehittäminen ja rakentaminen matalan kynnyksen liikunnan olohuoneiksi eri kaupungin osiin, jotka tarjoavat mahdollisuuden monenlaiseen omatoimiseen liikuntaan ja kuntalaisten hyvinvointiin. Maksuttomat perheliikunta –vuorot koulujen loma-aikoina yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa</p>	<p>Tilannekuvaus ja riskiarvio: Lähiliikuntapaikkoja on kehitetty vuoden 2022 pieninvestointihankkeiden muodossa. Aktiivipuistojen kuntalaiskyselyjä tehty ja suunnitelmia on tarkoitus tehdä vuonna 2023 aikana.</p> <p>Kohtaamispaikka Pointin toiminta alkanut ja siellä ikääntyneiden liikuntaneuvonnan vastaanottopiste. Liikuntavälinelainaustoiminta alkoi Pääkirjastossa. Työkäisten liikuntaneuvonnan vastaanottopiste aloitti Pääkirjaston tiloissa.</p> <p>Maksuttomat perheliikuntavuorot vakinaistaneet suosionsa koulujen loma-aikojan liikuntatapahtumien ohessa.</p>		
Mittari			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2022	Tavoitearvo 12/2022
	0.00	2.00	2.00

Strategiaohjelma: Statuksen kasvu**Strategiatavoite: Aukkaat voimavarana**

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Palveluverkkojen kehittäminen (laadullinen näkökulma)			
Käyttösuunnitelman toimenpide: Liikuntapalveluiden digitaalisten palveluiden saavutettavuuden kehittäminen, jotta liikunnan verkkopalvelut ovat kaikkien käytettävissä. Hyvinvoinnin kasvuohjelmassa linjattujen tavoitteiden ja siihen liittyvien investointien toteuttaminen.		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Liikuntapaikkojen vakiovuorohaku tapahtui ensimmäistä kertaa sähköisenä hakuna Timmi-varausjärjestelmän kautta. Liikuntaneuvonta ja ohjattu liikunta mukana sähköisen elintapaneuvonnan palvelutarjottimen Elman palveluita. Kymsote, kunnat, valmistui 2022. Etäjumppat saavuttaneet suosion ja ovat osa ohjatun liikunnan palveluita. Asiakkaat pääsääntöisesti ikääntyneitä.	
Mittari			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2021 0.00	Toteuma-arvo 12/2022 2.00	Tavoitearvo 12/2022 2.00

Kulttuuri**Toiminnan kuvaus**

Kulttuuripalveluiden perustehtävä on tukea asiakkaiden omaehtoisen itsensä kehittämisen, virkistytymisen ja yhteisöllisyyden tarpeita sekä vahvistaa kaupunkilaisten ja Kouvolan identiteettiä. Tehtäviin kuuluvat myös kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja elinvoiman edistäminen kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripalveluissa tarjotaan myös tiloja eri asiakasryhmille kirjastoissa ja kulttuuritaloissa sekä Porukkatalolla. Palveluita ovat kirjasto, kulttuuritalot, museo, yhteisötyö ja yleinen kulttuuritoimi (kulttuurikasvatus ja -tapahtumat, taidelaitos - ja muu kulttuuriyhteistyö). Asiakkaina ovat kaikenikäiset kouvolaalaiset, tapahtumien järjestäjät, yritykset ja matkailijat.

Toimintaympäristön muutokset

Koronarajoitukset hankaloittivat alkuvuoden toimintaa selvästi ja digitaalisten palvelujen tarve vielä jossain määrin korostui. Kun rajoitukset lieventyivät, on livetapahtumien järjestäminen ja niihin liikkeellelähtö ollut osin varovaista. Ulkoilmatapahtumat ja lapsiperheille suunnatut tapahtumat keräsivät kuitenkin etenkin vuoden jälkimmäisellä puolella jo hyvin väkeä, etenkin maksuttomat ja edulliset tapahtumat.

Tilojen kehittämiseen on panostettu, isoimpana työnä kulttuurikorttelin suunnitelman edistäminen. Asiaa työstettiin aktiivisesti. Valtuuston päätöksen mukaisesti kulttuuri-investointeja aletaan viemään eteenpäin teatterin uudisrakennus ja vanhan teatterin peruskorjaus edellä. Alkuperäistä kulttuurikortteli-suunnitelmaa jouduttiin muuttamaan kirjaston, kansalaisopiston ja museon tarpeiden osalta rakentamiskustannusten nousun vuoksi.

Kulttuuriohjelman työstäminen alkoi asiakaskyselyllä keväällä ja syksyllä käynnistyi varsinainen ohjelmatyö lautakunnan nimeämän ohjausryhmän kanssa. Ohjelman on tarkoitus valmistua keväällä 2023. Kulttuuriohjelma tukee uuden kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamista, ohjaa kulttuurin toiminnallisten tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamista sekä investointien priorisointia tulevissa talousarvioissa. Kulttuuriohjelman tavoitteena on hahmottaa Kouvolan kaupungin kulttuurin tulevaisuuskuva ja löytää yhteinen suunta sille, miten ja millainen kulttuurikaupunki Kouvola on. Ohjelman teossa tullaan laajasti osallistamaan kuntalaisia.

Kulttuuritalojen markkinointikonseptualisointityö on aloitettu ja luotu taloille uusi brändi. On käynnistetty uuden tilavarausohjelman ja CRM:n hankinta. Talojen nettisivu-uudistus käynnistyi vuoden lopussa ja niiden pitäisi olla valmiit keväällä 2023. Kulttuuritaloissa aloitti uusi ravintolayrittäjä vuoden alusta. Kulttuuritaloissa toimivien kahvila-ravintoloiden tilat siirtyivät tilapalveluilta kulttuuritalojen alle. Kulttuuritalojen myynnin ja markkinoinnin muutoksen toteuttamista on toteutettu konsernipalvelujen kanssa eri työryhmissä. Kulttuuritalojen uusi hinnasto hyväksyttiin toukokuun lautakunnassa ja se astui voimaan elokuussa. Uusi hinnasto huomioi ns. joustavan hinnoittelun, joka reagoi kausivaihteluun ketterämmin ja on kilpailukykyisempi.

Museolla toteutettiin pelitaiteen pääkaupunki - tapahtumakokonaisuuteen liittyen pelitaiteen näyttely, jossa kävi runsaasti lapsiperheitä ja lisäksi 1200 koululaista ohjatuilla kierroksilla. Wihurin rahaston avustuksella toteutettiin pelitaiteen luentosarja ja työpajoja.

Kirjastossa panostettiin edelleen vahvasti lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon edistämiseen. AVI-hankerahalla kehitetyt pedagogiset pakopelit valmistuivat ja koululaisten lukemisen edistämiseen otettiin käyttöön uusia digipalveluita. Koulu- ja päiväkotiyhteistyö oli aktiivista. Lasten ja nuorten kirjaston käyttö kasvoi mukavasti. Pääkirjaston Mediamajaa uudistettiin rakentamalla sinne häiriötön ja helposti saavutettava tila kaikenikäisten digiopastukselle. Liikuntaneuvonta aloitti pääkirjaston tilassa kesällä. Tämä tehostaa tilankäyttöä ja näyttäytyy kätevästi yhteistyönä asiakkaille. Isoimman volyymin kulttuuripalvelu kaipaa kipeästi kokonaisvaltaista peruskorjausta pienten laastari- ja katojen sijaan. Valkealan ja Inkeröisten monitoimitalojen kirjastojen suunnittelu etenee. Kirjastoista suunnitellaan sekä oppimisympäristöjä, että työskentelyn ja oleskelun paikkoja kaiken ikäiselle väestölle.

Yhteistyössä on koordinoitu avoimen kohtaamistoiminnan järjestämistä mm. olemalla aktiivisesti uuden yhteisötila Pointin valmistelussa ja Myllykosken yhteisötilan käynnistymisessä. Kuntalaiset ja yhdistykset löysivät paikat hyvin. Vapaaehtoistoiminnan malli hyväksyttiin maaliskuun lautakunnassa ja työtä on edistetty päätöksen pohjalta. Syksyllä alettiin valmistella yhteisötilojen siirtoa yhteistyöhön.

Riskianalyysi

Niukka henkilöstöresurssi ja taloustilanne. Henkilöstöressin niukkuus on korostunut mm. yleisen kulttuuritoiminnan viestinnässä, joka hoidetaan pääosin oman toimen ohella tai satunnaisen määräaikaisen resurssin turvin. Kunta-alan sopimusneuvotteluihin liittyvä ylityö- ja vuoronvaihtokiello aiheutti alkuvuoden puolella kirjastossa muutamia muutoksia normaaleihin aukioloaikoihin. Maailmantilanteen aiheuttama epävarmuus on iso riski mm. taloudelle ja hyvinvoinnille. Tiukentuneessa taloustilanteessa moni säästää esimerkiksi maksullisista tapahtumista.

Palveluyksikön talous

Kulttuurin palveluyksikön toimintakatteen toteuma on 98,3 %. Toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisina saatujen avustusten talousarviota suuremman määrän ansiosta. Myyntituotot jäivät edelleen pienemmiksi kuin talousarvioon oli arvioitu. Toimintamenot jäivät muutettua talousarviota pienemmiksi pääosin henkilöstömenojen ja palvelujen ostojen osalta.

Kulttuuri 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu ta	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	714	0	714	715	0	100,1
Myyntitulot	260	0	260	170	-90	65,4
Maksutulot	1	0	1	0	-1	5,3
Tuet ja avustukset	65	0	65	161	96	247,7
Muut toimintatulot	388	0	388	384	-5	98,8
Toimintamenot	-12 416	-515	-12 931	-12 726	205	98,4
Henkilöstömenot	-3 798	-19	-3 817	-3 697	120	96,9
Palkat ja palkkiot	-3 011	0	-3 011	-2 918	93	96,9
Henkilösivumenot	-786	-19	-806	-779	27	96,7
Eläkemenot	-672	-19	-691	-669	23	96,7
Muut henkilösivumenot	-114	0	-114	-110	4	96,2
Palveluiden ostot	-1 212	0	-1 212	-1 111	100	91,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-856	0	-856	-839	17	98,0
Avustukset	-3 042	0	-3 042	-3 016	26	99,1
Muut toimintamenot	-3 508	-496	-4 004	-4 062	-58	101,5
Toimintakate	-11 701	-515	-12 216	-12 011	205	98,3
Laskennalliset kustannukset	-25	0	-25	-497		
Poistot ja arvonalentumiset	-25	0	-25	-25	0	100,0
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-472		
Kokonaiskustannukset	-11 726	-515	-12 241	-12 508		

Toimenpiteiden toteutuminen

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Matalan kynnyksen palveluiden edistäminen/kehittäminen	
Käyttösuunnitelman toimenpide: Kehitetään matalan kynnyksen palvelua pääkirjastossa digituen toimintaympäristöä parantamalla ja kunnostamalla sille oma, rauhallinen alue.	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Pääkirjaston Mediamajaa uudistettiin rakentamalla sinne häiriötön ja helposti saavutettava tila kaikenikäisten digiopastukselle.
Käyttösuunnitelman toimenpide: Yhteisötyö koordinoi avoimen kohtaamistoiminnan järjestämistä järjestö- ja asiakaskeskeisesti	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Avoin kohtaamispaikka Pointti Hansa-keskuksessa ja Kamari Myllykoskella toimivat ensimmäistä vuottaan. Kuntalaiset ja yhdistykset löysivät paikat hyvin. Syksyllä alettiin valmistella yhteisötilojen siirtoa yhteisötyöhön. Tilojen kalliit kustannukset ja vajaakäyttö voivat olla riski.

Strategiaohjelma: Statuksen kasvu

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Palveluverkkojen kehittäminen (laadullinen näkökulma)	
Käyttösuunnitelman toimenpide: Kulttuurikorttelisuunnitelman edistäminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Asia esiteltiin tarkemmin kaupunginhallituksen iltakoulussa 2.6.2022. Kaupunginvaltuuston päätöksen (12.12.2022, § 145) mukaisesti kulttuuri-investointeja aletaan toteuttamaan teatterista. Kulttuurikortteli-idea alkuperäisessä muodossaan ei toteudu.
Käyttösuunnitelman toimenpide: Kulttuuritalojen myynnin ja markkinoinnin muutos	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Kulttuuritalojen asiakashallinta- ja myyntijärjestelmän (CRM) kilpailutus on aloitettu Viestintä ja visit -yksikössä. Lautakunta hyväksyi 1.8. voimaan tulevan hinnaston, jossa on huomioitu ns. joustava hinnoittelu. Kokouspakettien suunnittelu on aloitettu ja yhteistyötä ravintolayrittäjän kanssa lisätty. Kokouskäytännöt ovat muuttuneet koronan jälkeen ja pienten kokousten lukumäärä on vähentynyt. Konserttien pääsylippuja ostetaan vähemmän ennakkoon, mikä hankaloittaa tapahtumajärjestäjien sitoutumista konserttijärjestelyihin ja sitä kautta tilojen myyntiin.

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Uusia yhteistyömuotoja tai –hankkeita lisäämään lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia.	
Käyttösuunnitelman toimenpide: Lapsille ja nuorille suunnattujen pelitaitteen tapahtumien ja työpajojen järjestäminen	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Museossa järjestettiin 54 peruskoululaisille suunnattua, ohjattua työpajaa pelitaidenäyttelyyn liittyen. Pelitaidenäyttelyssä kävi normaalia enemmän lapsiperheitä. Järjestettiin Lux Like Kouvola –pelattavan valotaiteen tapahtuma, joka oli kaikille avoin.
Käyttösuunnitelman toimenpide: Lukemisen edistämisen uudet toimintamallit yhteistyössä koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Kirjaston ja koulun yhteistyösuunnitelma laadittiin alkuvuodesta. Suunnitelman jalkautusta koko vuosi. AVI-rahoitteisessa Pakopankki-hankeessa kirjasto tuotti neljä lukemista ja mediakasvatusta edistävää pakopeliä. Pelit saatiin koulujen ja muiden ryhmien käyttöön syksyllä 2022. Lukemista edistävä Lukuliekki-sovellus otettiin käyttöön 1.10. Kirjaston käyttöä opettava Seppo-peli on valmis. Molemmat käyttöön viimeisellä vuosikolmanneksella.
Käyttösuunnitelman toimenpide: Yleisessä kulttuuritoiminnassa lastenkulttuuria edistetään kehittämällä uusia yhteistyömuotoja uusien kumppaneiden kanssa	Tilannekuvaus ja riskiarvio: Tavoitetta edistettiin yleisessä kulttuuritoiminnassa monissa eri tapahtumissa pitkin vuotta. Kesätapahtumat, joissa oli joko ilmainen sisäänpääsy tai vain 10 euron pääsymaksu saivat runsaasti yleisöä houkutellessa paljon lapsiperheitä paikalle (Kulttuurista virkistystä kesään -konsertit, Wiipurintien markkinat, Taiteiden yö). Alkuyksystä uutena tapahtumana toteutui yhteisöllinen neulegraffitityö Metsänpeitto liittyen Kymenlaakson Metsäteollisuus 150-vuotta juhlavuoteen. Mukana toteutuksessa myös mm. koululuokkia, päiväkotien lapsia ja lapsiperheitä. Uutena asiana toteutui myös digitaalinen, vuorovaikutteinen musiikkisatuseinämä pääkirjastossa yhteistyössä lokakuun ajan. Lasten joulun tapahtumaviikko 26.11. - 4.12. Yleisötapahtumien lisäksi osallistui 20 päiväkotia varten itse suunnitellulla ohjelmatarjonnallaan päivähoiton lapsille ja ympäristön lapsiperheille ympäri Kouvola. Uusina yhteiskumppaneina Ydinkeskusta ry sekä Pohjois-Kymen musiikkiopisto. Nuorisopalveluiden kanssa toteutettiin Lux Like Kouvola -tapahtumaan osallistava ja yhteisöllinen "Vision facade" kollektiivinen valomaalaus työpajoissa taitelijana Mia Erlinin johdolla. Kuvista koostettiin digitaalinen kollaasi, joka heijastettiin suurkuvaprojisointina Kouvotalon seinälle. Työpajoja oli kaksi, joista toinen oli suunnattu alakouluikäisille lapsille ja toinen 13 - 20 vuotiaille nuorille.

Vapaa sivistystyö

Toiminnan kuvaus

Kouvolan kansalaisopistossa järjestetään vapaan sivistystyön koulutusta, joka on omaehtoista itsensä kehittämistä. Vapaan sivistystyön koulutuksella edistetään yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta. Tavoitteena on edistää myös ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia. Opiston asiakkaina on eri ikäiset kaupunkilaiset, jotka opiskelevat ja harrastavat kursseilla eri puolilla Kouvolaa lukuisissa toimipisteissä. Kansalaisopisto tarjoaa taiteen perusopetusta kuudessa taiteenlajissa. TPO on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää taideopetusta, joka perustuu lakiin ja asetukseen. Opinnot perustuvat Opetushallituksen antamiin taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin ja ne tarjoavat mahdollisuuden tavoitteelliseen, harrastuspohjaiseen opiskeluun ja oman taiteen tekemisen ja ilmaisun kehittämiseen taiteen eri osa-alueilla.

Toimintaympäristön muutokset

Korona vaikutti kansalaisopiston toimintaan vielä kevätlukukaudella 2022, sillä lukuvuonna 21–22 opetusryhmien kokoa rajoitettiin opetustilan ja toiminnan luonteen perusteella. Opetustoiminta pystyttiin kuitenkin aloittamaan keväällä 2022, sillä aluehallintoviraston päätöksen mukaan vapaan sivistystyön tai taiteen perusopetuksen oppilaitokset eivät kuuluneet aluehallintovirastojen kokoontumisrajoitusten tai tartuntatautilain mukaisten tilojen sulkupäätösten piiriin. Pienemmät opetusryhmät pienensivät osaltaan kuitenkin kurssimaksujen määrää. Pienennettyjen ryhmäkokojen vuoksi suosituimmille kursseille perustettiin rinnakkaiskursseja, mikä nosti opetuskustannuksia jossain määrin. Koronavuosien jälkeen on huomattu, että erityisesti osa seniorikurssilaisista ei ole palannut kursseille. Talousarvion netto-opiskelijamäärä saavutettiin kuitenkin reilusti brutto-opiskelijamäärän ollessa 11457. Toimintaympäristön muutoksena voidaan mainita taiteen perusopetuksen laajenemisesta varhaiskasvatuksessa. Visuaalisten taideaineiden lisäksi päiväkodeissa opetettiin musiikkia ja sanataidetta eri puolilla Kouvolaa yhteensä 94 lapsiryhmässä. Loppuvuodesta 2022 toimintaympäristöön vaikuttanut seikka oli energiansäästötoimenpiteet. Uimahallien sulut vaikuttivat myös opiston vesiliikuntaryhmien toimintaan. Kansalaisopiston toimintaympäristö muuttui toimintapisteiden osalta vuonna 2022 siten, että mm. Haanojan haalissa ja toimitila Etappissa kurssitoiminta päättyi, kun taas uutena toimitilana aloitti Huhdasjärven kylätalo.

Riskianalyysi

Keväällä 2022 opiston opetus- ja hallinto henkilöstöä oli melko paljon poissaoloja esim. sairauslomien vuoksi. Sijaisten saaminen on haasteellista, sillä tarvittavaa ainealueiden tai opiston hallinnon osaamista ei juurikaan ole saatavilla. Poissaolojen paikkaus muun työn ohella kiristi entisestään tiukkoja henkilöstöresursseja. Kansalaisopiston toiminnassa korona-aika pienensi osallistujien määrää kurssikokojen pienentyessä ja osin niin, että kursseille ei olla ilmoittauduttu koronatartunnan pelossa. Riskinä on se, että nämä koronan takia kursseilta pois jääneet eivät enää palaa takaisin elinikäisen oppimisen ja harrastusten pariin. Opiston pitääkin jatkuvasti tuoda toimintaansa näkyväksi eri ikäisille kuntalaisille. Valitettavasti viestinnän ja markkinoinnin resursseja on tähän liian vähän. Opiston kurssien käynnistyminen riippuu aina siitä, saadaanko markkinointiviestiä perille ja kiinnostuvatko kuntalaiset kursseista. Erityisesti tämä riski kohdistuu tuntiopettajien toimeentuloon, sillä heille maksetaan palkkaa vain toteutuneista kursseista. Vuoden opetustuntimäärien ylläpitäminen on tärkeää siksi, että ne vaikuttavat viiveellä valtionosuuden määrään. Kouvolan opistotalon heikot tilat muodostavat riskin monella tapaa sekä kurssilaisten että henkilökunnan näkökulmasta. Tilat eivät ole esteettömät, joten osalle kuntalaisista ei ole lainkaan mahdollista osallistua opiston kursseille. Tilat eivät myöskään vastaa nykyaikaisen vapaan sivistystyön pedagogisen toiminnan tarpeita.

Palveluyksikön talous

Vapaan sivistystyön palveluyksikön toimintakatteen toteuma oli 94,0 %. Toimintatuotot jäivät talousarviota pienemmiksi kurssimaksutuottojen vähyyden vuoksi. Toimintamenoissa henkilöstömenot toteutuivat talousarviota pienempinä, myös palvelujen ostoissa toteuma on talousarviota pienempi.

Vapaa sivistystyö 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu ta	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	496	0	496	439	-57	88,4
Myyntitulot	12	0	12	7	-5	54,3
Maksutulot	454	0	454	379	-75	83,5
Tuet ja avustukset	10	0	10	38	28	375,8
Muut toimintatulot	20	0	20	15	-5	76,9
Toimintamenot	-2 919	-65	-2 984	-2 776	208	93,0
Henkilöstömenot	-1 648	-7	-1 655	-1 490	165	90,0
Palkat ja palkkiot	-1 323	0	-1 323	-1 200	123	90,7
Henkilösivumenot	-325	-7	-332	-290	42	87,3
Eläkemenot	-275	-7	-282	-246	35	87,5
Muut henkilösivumenot	-50	0	-50	-43	7	86,1
Palveluiden ostot	-552	0	-552	-421	131	76,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47	0	-47	-85	-38	179,4
Avustukset	-1	0	-1	0	1	0,0
Muut toimintamenot	-671	-58	-729	-781	-52	107,2
Toimintakate	-2 423	-65	-2 488	-2 338	150	94,0
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-76		
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0		
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-76		
Kokonaiskustannukset	-2 423	-65	-2 488	-2 414		

Toimenpiteiden toteutuminen

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu

Strategiatavoite: Ennaltaehkäisevät palvelut

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Matalan kynnyksen palveluiden edistäminen/kehittäminen

Käyttösuunnitelman toimenpide: Opiston kurssitarjonnan kehittäminen vastaaminen erilaisten asiakasryhmien tarpeisiin

Tilannekuvaus ja riskiarvio:

Kurssisuunnitteluun käytettiin monipuolisesti saatavilla olevaa tietoa kuntalaisten kurssitoiveista. Kurssitarjonta valmistui kesäkuussa ja opinto-opas jaettiin talouksiin viikolla 31. Laajasta jakelusta huolimatta ei saatu kaikkia kuntalaisia tavoitettua, sillä jakelupalvelu ei toiminut sovitusti. Suunnitelluista kursseista toteutui 84 %.

Strategiaohjelma: Statuksen kasvu

Strategiatavoite: Aukkaat voimavarana

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Palveluverkkojen kehittäminen (laadullinen näkökulma)

Käyttösuunnitelman toimenpide: Monipuolinen kurssitarjonta eri puolilla kaupunkia. Uusien toimintatilojen hankkiminen esimerkiksi aluetoimikuntien kanssa yhteistyössä.

Tilannekuvaus ja riskiarvio:

Opinto-oppaassa kursseja suunniteltu eri puolilla kaupunkia yhteensä 59 toimipisteessä. Uutena toimipisteinä Huhdasjärven kylätalo. Tiloja jäi myös pois, esim. Haanojan haali. Opiston käytössä olevat opetustilat ovat monenlaisia ja monen kuntoisia.

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu**Strategiatavoite: Ennaltaehkäisevät palvelut**

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Uusia yhteistyömuotoja tai –hankkeita lisäämään lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia.			
Käyttösuunnitelman toimenpide: Kehitetään edelleen yhteistyötä erityisesti varhaiskasvatuksen kanssa taiteen perusopetuksen uusien taideaineiden viemisessä varhaiskasvatuksen yksiköihin		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Varhaiskasvatuksen kanssa tehtävä yhteistyö jatkui. Taiteen perusopetuksen yhteistyön laajeni visuaalisten taideaineiden lisäksi myös musiikkiin ja sanataiteeseen. Syyslukukaudella 2022 mukana tässä yhteistyössä oli yhteensä 45 päiväkotia.	
Mittari			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo Ei arvoa	Toteuma-arvo 12/2022 1.00	Tavoitearvo 12/2022 2.00

Strategiaohjelma: Hyvinvoinnin kasvu**Strategiatavoite: Paras lähikulttuuri**

Talousarviotavoite, Liikunta- ja kulttuurilautakunta: Uusien asiakasryhmien mukaan saaminen opiston kursseille.			
Käyttösuunnitelman toimenpide: Palvelumuotoilun keinoja hyödyntäen ja kurssitarjontaa kehittämällä uusien asiakasryhmien tavoittaminen ja osallistumisen lisääminen (aliedustetut kohderyhmät).		Tilannekuvaus ja riskiarvio: Opintosetelillä rahoitettava koulutuksia suunniteltiin Korttelikotien kanssa monissa yhteistyökokouksissa. Korttelikotien asiakkaina on vähävaraisia ja syrjäytymisvaarassa olevia kouvolaalaisia. Vuoden 2022 yhteistyö korttelikotien kanssa kuitenkin peruuntui Haanojan haalin tilan sulkemiseen ja Etapin vesivahingon vuoksi.	
Mittari			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2021 0.00	Toteuma-arvo 12/2022 1.00	Tavoitearvo 12/2022 10.00

Eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kustannuslaskennan periaatteet

Kustannukset on kohdennettu ulkoiseen kokous- ja konserttipalveluun ja sisäiseen vuokraukseen prosentuaalisesti. Kohdistamisprosentit on määritelty sisäisen ja ulkoisen tuotannon tulojen suhteessa v. 2019 tiedoilla, joka on viimeisin ns. normaali vuosi kulttuuritalojen toiminnassa. Hallinnon ja tukipalveluiden kustannukset (muut laskennalliset kustannukset) on kohdistettu toiminnoille vyörytyksillä, kohdentaminen on tehty henkilöstöhallinnon osalta palkkakulujen suhteessa ja muun hallinnon osalta ulkoisten menojen suhteessa.

Kokous- ja konserttipalvelut	2022	2021
Liikevaihto	159 832,08	84 492,16
Liiketoiminnan muut tuotot	30 216,64	13 910,37
Materiaalit ja palvelut	-107 755,96	-105 878,77
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 885,21	-25 274,42
Ostot tilikauden aikana	-34 885,21	-25 274,42
Palvelujen ostot	-72 870,75	-80 604,35
Henkilöstökulut	-340 794,57	-356 137,80
Palkat ja palkkiot	-282 980,43	-294 878,71
Henkilösivukulut	-57 814,14	-61 259,09
Eläkekulut	-47 662,86	-50 002,56
Muut henkilösivukulut	-10 151,28	-11 256,53
Liiketoiminnan muut kulut	-908 303,80	-581 648,29
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-1 166 805,61	-945 262,33
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	-3,52
Muut rahoituskulut	0,00	-3,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 166 805,61	-945 265,85
Muut laskennalliset kustannukset	-36 881,26	-24 579,77
Toiminnan kokonaiskustannukset	-1 203 686,87	-969 845,62